

Prekentekest: Luk 19,41-48

Da Jesus kom nærmere og så byen, gråt han over den og sa: «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred! Men nå er det skjult for dine øyne. Det skal komme dager da dine fiender kaster en voll opp omkring deg, omringer deg og trenger inn på deg fra alle kanter og slår deg og dine innbyggere til jorden. Det skal ikke bli stein tilbake på stein i deg, fordi du ikke forstod at tiden var kommet da Herren gjestet deg.»

Så gikk Jesus inn på tempelplassen og gav seg til å jage ut dem som drev handel der. Han sa til dem: «Det står skrevet: Mitt hus skal være et bønnens hus. Men dere har gjort det til en røverhule.»

Siden var han i templet hver dag og lærte folket. Overprestene og de skriftlærde og folkets ledende menn ville gjerne få ryddet ham av veien. Men de fant ikke noen måte å gjøre det på, for mye folk holdt seg nær ham og hørte på ham.

Slik lyder Herrens ord.

Den gråtende Jesus

Dette er en følelsesladet tekst. Den handler om gråt og den handler om sinne. Og begge deler handler om Jesus. Jesus var på vei inn mot Jerusalem. Det var palmesøndag. De som trodde på Jesus hyllet ham med hosianna-rop. Jesus ble hyllet som Messias, eller som vi sier på gresk, Jesus ble hyllet som Kristus.

I versene før vårt avsnitt kommer noen fariseere som var med i folkemengden, og sier til ham: «Mester, tal dine disipler til rette!» Men Jesus svarte: «Jeg sier dere: Dersom de tier, skal steinene rope.» Luk 19,39f.

Jesus møtte tro hos sine disipler, men han møtte også vantro hos de som ikke var disipler. Jesus gråt over den byen han så i det fjerne. Han visste om byens framtidige skjebne. Han kjente til folkets ulykke. «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred! Men nå er det skjult for dine øyne.» Jesus gråt ikke på grunn av de troende, alle som var disipler, men han gråt for den dommen som ventet de som ikke trodde.

Her opptrer Jesus som profet. Da han kom ridende på et esel kom han som konge. Da han rensset tempelet opptrådte han som prest. I løpet av denne prekentekestens få vers viser Jesus seg som innehaver av alle de tre embetene vi kjenner fra Det gamle testamentet, profet, konge og prest.

En av profetene før Jesus var Jona, mest kjent for å bli slukt av den store fisken, for så å bli reddet ut på den tredje dagen. Denne hendelsen blir som et bilde på Jesus som var i graven inntil den tredje dagen. (Luk 11,29f.) I likhet med Jesus skulle også Jona gi videre et domsbudskap. Men der sluttet også likheten.

Det fortelles om Jona at han hadde ingen medlidenhet med folket i byen Ninive, og at han ble sur og sinna da Gud lot være å dømme menneskene fordi folket tok profetens ord ad notam og vendte om.

Men Jesus gråt, og jeg er glad for at Jesus ikke ble sinna som Jona. Jesus gråt, han følte med folket som verken ville tro eller ta imot ham. Deres avvissende holdning til Jesus ble da også deres store ulykke. Helt til denne

dag har jødene ventet på Messias, men merkelig få har tatt imot den Messias som Gud sendte.

Jesus er veien

Det går ingen egen vei for det jødiske folk til himmelen. Også de må ta imot den Frelser og Messias Gud sendte. Jesus sonde alle menneskers synd da han døde på korset. Det inkluderer både jødene og alle andre folk.

Apostelen Paulus bruker de tre første kapitlene av Romerbrevet til å gjøre rede for at alle mennesker er syndere, også jødene. I Rom 3, fra vers ti skriver han, i det han siterer fra Salmenes bok: «Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste. Det finnes ikke én som er forstandig, ikke én som søker Gud. Alle er kommet på avveier ...» Rom 3,10-12.

Så kommer det store skiftet når alt håp er ute, alt håp om å kunne gjøre seg selv tilstrekkelig rettferdig gjennom å oppfylle lovens mange bud og krav. «Men ufortjent og av hans nåde blir de erklært rettferdige på grunn av forløsningen i Kristus Jesus.» Rom 3,22-24. Og videre: «For vi mener at mennesket blir rettferdig for Gud ved tro, uten lovgjerninger.» Rom 3,28. Eller slik Jesus sier det selv: «Ingen kommer til Faderen uten ved meg.» Joh 14,6.

Jødene er Guds utvalgte folk som Gud gav sine løfter til. Men det gjør ikke staten Israel til et ufeilbarlig land. Det er i dag som for tusener av år siden ikke Guds vilje alt som landet Israel foretar seg. Og som i all politikk må det også her være rom for ulike vurderinger av hva som er hensiktsmessig og klokt, selv om Israel trenger vår støtte og forbønn.

Men Paulus hadde en stor nød i sitt hjerte for sitt folk. «Brødre, av hele mitt hjerte ønsker jeg og ber til Gud at de må bli frelst.» Rom 10,1. Dette er en nød også vi må dele. Jødene trenger evangeliet like så sant som at vi trenger det.

Men jødene er et stolt folk. Den gang tror jeg folk flest kjente seg trygge i Jerusalem. Lite visste de da om at om få tiår, i år 70 skulle byen inntas og ramponeres av romerske hærstyrker, og templet legges i ruiner. Folket skulle miste sitt gudshus.

Tempelets ødeleggelse ble det synlige bildet på at folket som vendte Jesus ryggen mistet forbindelsen til himmelens Gud. Som byen kom til å bli lagt i ruiner, slik gikk også deres åndelige og evige liv til grunne uten Jesus.

Jesus er fred

Jesus gråt over Jerusalem. Hva gråter vi over, vi som er hans kirke anno 2009? Jeg tror vi, som Jesus, kjenner på en sorg over alle de menneskene som ikke kjenner sin besøkestid. På profeten Jonas tid vendte folket i byen Ninive om i tide. I Jerusalem mange hundre år senere ante folket fred og ingen fare inntil ulykken kom i år 70.

Den ulykken som rammer dem vi sørger over, er foruten tapet av å kunne leve med Jesus i hver dag i livet, Guds endelige dom på den siste dagen. Jødene i Jerusalem trodde ikke på domstrusselen. Slik er det også i vår tid. Det finnes mange som later til å ha avskaffet dommedag. De ordene Jesus sa: «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred!» har sin parallell hos profeten Jeremia i en tid da med stort åndelig

fracfall. Hør bare: «Alle sammen, små og store, søker urett vinning. Profeter og prester farer alle med svik. Lettvint vil de lege skaden i mitt folk når de sier: 'Fred, fred!' - og så er det ingen fred.» Jer 6,13-14.

En hver tid har sine lykkeprofeter. Historisk sett er et av kjennetegnene på disse at de nedtoner alvorret i å leve på kant med Guds bud og lover fred i stedet for å advare mot Guds dom. Falske profeter ble de også kalt. Til en hver tid har disse et budskap som oppfattes som lett og lyst og attraktivt.

Fred handler her om å ha fred med Gud. Fred er ikke bare en følelse. Den er det også, men det blir ingen virkelig fred med Gud om man ikke gjør opp sin synd med Gud. Fred er å ha sin sak i orden med Gud.

Jesus gråt over Jerusalem, og vi kan gråte med over alt i våre liv som stritter imot å gjøre opp vår sak. Det er så mange ting som kan komme i veien. Det er så mye som binder og som vil hindre oss i å gjøre opp.

I våre dager er det ikke minst mange som bindes opp i parforhold som man innser blir galt i forhold til budet om å ikke bryte ekteskapet, enten man bor sammen i etablerte samboerskap, eller mer i det skjulte tar ekteskapet på forhånd. Det kan være uforsonlighet, fiendskap innad i familie eller mellom naboer. Det kan også være provosert abort. Ting som er uoppgjort.

Bønnelivet skranter. Bibelen blir sjelden eller aldri åpnet. Det åndelige livet er som en ørken. Man vet kanskje hva Bibelen sier om rett og galt. Kontinuerlig synd gjør at Jesus blir på avstand. Det er slik det oppleves og diagnosen er reell. Kun de falske profeter sier: 'Fred, fred!' - og så er det ingen fred. Å synde på nåden gir ingen fred med Gud.

Rykk tilbake til start. Slik lød dommen i et eller annet brettspill jeg har spilt. Rykk tilbake til start. Begynn på nytt fra begynnelsen av der det gikk feil. Gå tilbake til utgangsposisjonen. De færreste ønsker vel det. Man vil ikke gi fra seg hardt tilkjempede poeng, det som livet har bydd på og byr på. Man vil da mye heller gå videre med full pakke og vinne nye seire.

Jesus sa til sitt kjære folk: «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred!» Kanskje var det bedre likevel å vinne Kristus enn å vinne verden. Rykk tilbake til start.

Den nidkjære Gud

Jesus gråt over Jerusalem, men på tempelplassen viste han seg fra en annen side. Da kom hans nidkjærhet for Guds hus til syne i det han jaget ut alle som drev handel og gjorde butikk ut av folkets gudstjeneste. Her møter vi den sinte Jesus. Også en gang til i Det nye testamente møter vi den sinte Jesus. Det var den gangen da noen ville hindre mødrene i å komme med de små barna til Jesus. Den gangen ble han harm og sa: «La de små barn komme til meg og hindre dem ikke.» Luk 18,16.

Så lærer vi i vår kirke at Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja til evig tid. (Hebr 13,8) Han står for det samme. Hans ord skal aldri forgå, verken det som han selv hadde sagt, eller ordene hans profeter og apostler har forkynt på hans vegne og som utgjør vår bibel. Det er Guds ord alt sammen.

For folk som tror og jevnlig leser Skriften, har Bibelen har er en indre sammenheng og logikk. Bibelen er, sammen med nattverden og gudstjenesten mat vi trenger til det åndelige livet. Bibelen er Guds ord til mennesker til alle tider. Vi trenger også bønner. Vi trenger også det åndelige fellesskapet. La oss derfor ta alt dette rikelig imot og leve av det.

Vi har i denne prekenen hørt om at Jesus gråt og at Jesus ble sinna. Men den Jesus som Bibelen forteller om var også en som kunne glede seg når det var gode ting som skjedde. De mer asketiske sa om ham: «Se for en storeter og vindrikker, venn med tollere og syndere!» Luk 7,34. Folk kom til Jesus, og han var med i selskap. Folk forsto at han ville dem alt godt.

Jeg tror det er denne samme Jesus som er til stede i gudstjenesten her i dag. Han har den samme omsorgen. Han har den samme nidkjærheten for Guds hus som den gang. Han har den samme nøden for at folket skal vende om som da. Så tenker jeg, i dag møter Jesus sin menighet med glede over alle som i tro og tillit har sagt ja av hele sitt hjerte og følger ham.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.